

Action funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Aİ ƏTRAF MÜHİT NAMİNƏ PROQRAMININ GÜRCÜSTÜN, MOLDOVA VƏ UKRAYNADA DDS VƏ EKO-ETİKETLƏMƏ ÜZRƏ NAILİYYƏTLƏRİ

Xanım Lesya Nikolayeva, Beynəlxalq ekspert, Avropa Ofisi
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ətraf Mühit Proqramı

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

Aİ ƏTRAF MÜHİT NAMİNƏ proqramı barədə əsas faktlar

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

- Aİ tərəfindən maliyyələşdirilən fəaliyyət: **5 Şərq Tərəfdaşlığı (EaP) ölkəsi üçün ayrılmış 20,05 milyon AVRO:** Ermənistan, **Azərbaycan**, Gürcüstan, Moldova və Ukrayna
- 2019-cu ilin yanvar ayında başlayan **4 (5) illik proqram**
- 5 icraçı beynəlxalq təşkilat: **İƏİT (İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı), YUNEP (Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ətraf Mühit Proqramı), YUNİDO (Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sənaye İnkişafı Təşkilatı), UNECE (Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa İqtisadi Komissiyası) və Dünya Bankı**
- Hüquqi əsas: **Komissiyanın C(2017)7963 sayılı İcraçı Qərarı və Aİ-nin "2020-ci il üçün 20 hədəfi"**
- **Vətəndaşlar üçün faydalı olan və nəticələri müşahidə edilə bilən ətraf mühitlə bağlı fəaliyyətləri** vurğulamaq
- **Əvvəl qazanılmış uğurlar üzərində işləmək və islahatlara davamlı dəstək** (məsələn, Aİ tərəfindən maliyyələşdirilən EaP YAŞIL və FLEG (Meşə Qanununun Mühafizəsi və İdarə Edilməsi) proqramları)
- **Digər Aİ ... naminə proqramları ilə uzlaşma** (Aİ Biznes naminə, Aİ Enerji naminə, Aİ İqlim naminə)
- Cari status: **İcra mərhələsi** (milli və regional iş planları yekunlaşdırılıb)

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Nəticə 1. Qərar vermə prosesində ekoloji amillərin daha çox nəzərə alınması (YUNEP və UNECE)

Yaşıl iqtisadiyyat sahibkarlığı, siyasətə uyğunluq və sektorlararası uzlaşma

Sektor investisiyalarının planlaşdırılması

Strateji Ekoloji Qiymətləndirmə və Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi

Yaşıl iqtisadiyyata keçidlə bağlı maarifləndirmə, təlim və ictimai səviyyədə qəbul edilmə

Nəticə 2. Dairəvi iqtisadiyyat və yeni artım imkanları (UNIDO və YUNEP)

KOBM-lər (Kiçik və Orta Biznes Müəssisələri) üçün resurs baxımdan səmərəli və daha təmiz istehsal

Yaşıl Məhsullar təşəbbüsü üçün AI-nin Vahid Bazar konsepsiyası və alətləri

Yaşıl Dövlət Satınalmaları və alətlər

Tullantıların idarə edilməsi üzrə strateji yanaşmaların tətbiqi

Əsas yaşıl iqtisadiyyat sektorlarında islahatlar

Ekoloji dəyər zənciri və məhsul innovasiyası

Nəticə 3. Ekoloji ədalətlik (İƏİT)

Böyük müəssisələr və KOBM-lər üçün ekoloji təsirlərin "ağıllı" tənzimlənməsi

Ekoloji uyğunluğa təminat və ətraf mühit üzrə öhdəlik götürülməsi rejimləri

Yaşıl investisiya üçün daxili dövlət maliyyəsi, subsidiya islahatları və şəxsi maliyyələşdirmə

Ətraf mühitin idarə edilməsi üçün inzibati qabiliyyətin artırılması

Nəticə 4. Ekosistem xidmətləri və dolanışq (Dünya Bankı)

AI və qonşu ölkələrin də daxil olduğu mühafizə olunan ərazilərin paylaşılan şəbəkəsi

Ekosistem xidmətləri ilə bağlı icmanın fəaliyyəti

Milli və əlaqəli sərhədlərarası məhdud ticarət perspektivi ilə və qanuni ticarətdə ağacların qanunsuz şəkildə kəsilməsi

Təbii kapitalın mühafizəsi üçün effektiv strategiyalar

Dairəvi iqtisadiyyat və yeni artım imkanları: dairəvi iqtisadiyyat, eləcə də dayanıqlı istehsal və həyat tərzləri ilə bağlı dövlət və özəl səviyyədə fəaliyyətlərin sayının artırılması

Action funded by
the European Union

GÜRCÜSTANDAKI nailiyyətlər

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

GÜRCÜSTAN	
DDS	Eko-etiketləmə
Dövlət Satınalmaları haqqında Qanunun yeni nəşrində DDS ilə bağlı maddələr və müddəalar	Qiymətləndirmə və təlimatlar
DDS ilə bağlı layihə formasında olan Hökumət Fərmanı və təlimatlar	Təlim materialları və təlim
DDS prioritetləşdirilməsi və bazarın hazırlıq səviyyəsi	Tərtib edilmiş təlim materialları
Maarifləndirmə tədbirləri Yüksək səviyyəli dialoqlar, KOBM-lara səfər, media ilə keçirilən qəhvəaltılar, məlumat kampaniyaları	

DDS

- İşlənib-hazırlanmış qanuni müddəalar dövlət satınalmaları dövrəsinin hər bir mərhələsində DDS-nın həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi daşıyır, DDS ilə bağlı layihə formasında olan sərəncam
- i) Toner kartricləri; ii) mürəkkəblə işləyən kartriclər; iii) printer və plotterlər; iv) təmizləmə və cilalama məhsulları üzrə prioritetləşdirmə, bazarın hazırlıq səviyyəsinin təhlili və dayanıqlılıq meyarları
- Təlim materialları və təlim seminarı (5 milli; 3 regional)

Eko-etiketləmə

- Mövcud eko-etiketləmə sisteminin qiymətləndirilməsi (regional eko-etiketlər, etiket, Bioistehsal/üzvi)
- Dövlət qulluqçuları, özəl sektor nümayəndələri və geniş ictimaiyyətin eko-etiketləmə, onun faydaları və çətinlikləri barədə maarifləndirilməsi

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

GÜRCÜSTANDA aparılan maarifləndirmə tədbirlərinin kütləvi informasiya vasitələrində ışıqlandırılması

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Gürcüstan Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin EIEC (Ekoloji Məlumat və Təhsil Mərkəzi) veb-səhifəsi

Sosial media səhifəsi - shorturl.at/gltIM

Gürcüstan Dövlət Satınalmaları Agentliyinin sosial media səhifəsi - <https://rb.gy/kg4nxk>

Aİ Ətraf Mühit naminə proqramının veb-səhifəsi - shorturl.at/knqrs

Aİ Ətraf Mühit naminə proqramının sosial media səhifəsi - shorturl.at/tMZ57

İnformasiya Agentlikləri

Interpressnews.ge

Fortuna.ge

Kvira.ge

Ipress.ge

Commersant.ge

Region.kvira.ge

Televiziya kanalları

Imedi TV - <https://rb.gy/j7vwhf>

National Broadcaster - <https://rb.gy/jlphd7>

Post TV - <https://rb.gy/3csynl>

Maestro TV - <https://www.youtube.com/watch?v=Z2YT9HYzLJ8>

Gurjaani TV - <https://rb.gy/3rxrro>

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

MOLDOVADAKI nailiyyətlər

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

MOLDOVA

DDS	Eko-etiketləmə
Gedişatın qiymətləndirilməsi	Qiymətləndirmə və Yol xəritəsi
DDS üzrə layihə formasında olan Hökumət Fərmanı	Aİ Qanunu ilə uyğunlaşdırılmış eko-etiketləmə üzrə layihə formasında olan Qanun
DDS prioritetləşdirilməsi və bazarın hazırlıq səviyyəsi	Aİ Qanunu ilə uyğunlaşdırılmış eko-etiketləmə ilə bağlı layihə formasında olan Qanun
DDS pilot tenderləri üçün hazırlıq (2023)	Eko-etiketləmə üzrə Qanunla bağlı ictimai dinləmələr

Maarifləndirmə tədbirləri
Yüksək səviyyəli dialoqlar, KOBM-lara səfər,
media ilə keçirilən səhər yeməkləri, məlumat kampaniyaları

DDS

- Hökumət fərmanı səlahiyyətli orqanlarla müqavilə bağlamaqla DDS meyarlarının tətbiqini təşviq edəcək, bəzi hallarda isə bunu həttə məcburi tətbiq edəcək
- 3 yeni və 2 əvvəlcədən prioritetləşdirilmiş məhsul üzrə bazara baxış və dayanıqlılıq meyarları (yəni, enerji baxımından sərfəli məhsullar, üzvi məhsullar, çərçivələr)

Eko-etiketləmə

- Aİ Eko-etiket (Aİ-nin bayrağındakı ulduzlar) komandası ilə konsultasiyalar
- Avropa Parlamenti və Şurasının 25 noyabr 2009-cu il tarixli 66/2010 sayılı Qanununun (EC) Aİ Eko-etiketinə uyğunlaşdırılması
- İctimai dinləmələr və maraqlı tərəflərin konsultasiyaları
- Milli eko-etiket tərtib edilmişdir

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

MOLDOVADA aparılan maarifləndirmə tədbirlərinin kütləvi informasiya vasitələrində ışığılandırılması

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

İqtisadiyyat Naziri, Maliyyə Naziri, Ətraf Mühit üzrə Dövlət Katibinin iştirakı ilə DDS və eko-etiketləmə mövzusunda aparılan **yüksək səviyyəli dialoqlar**

5 KOBM-a səfər (yük avtomobilləri şinlərinin üzlüyünü istehsal edən şirkət, EcoVillage (ekoloji kənd), ekoloji cəhətdən səmərəli kartof istehsalı, kənd təsərrüfatı ərzaq məhsulları istehsal edən biznes müəssisəsi, tərəvəz və meyvə istehsalı)

Jurnal **TV**: <https://www.jurnaltv.md/>

TVR Moldova: <https://tvr moldova.md/>

Ecology media portal: <http://ecopresa.md/>

Vocea Basarabiei TV

Radio M1

Est-curier

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

UKRAYNADAKI nailiyyətlər

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

UKRAYNA

DDS

Eko-etiketləmə

Qiymətləndirmə və növbəti addımlar

Prioritetləşdirmə və
bazarın hazırlıq
səviyyəsi

İki yeni məhsul üzrə
dayanıqlılıq meyarları

İdarəetmə Komitəsi və
Konsultasiya Qrupu

Elektron satınalma
sistemi olan Prozorro
sistemə yeni
sahələrin və analitik
modulun daxil edilməsi

İki yeni məhsul üzrə
eko-etiketləmə
meyarları

İki məhsul üzrə
ekoloji standartların
yenilənməsi

Təlim, peşəkarlaşma
Maarifləndirmə tədbirləri

DDS

- i) Yollarda təmir və tikinti işləri; ii) ərzaq məhsulları və ərzaq xidmətləri üzrə dayanıqlılıq meyarları, metodoloji tövsiyələr
- Prozorro elektron satınalma sistemində daxil edilmiş könüllü dayanıqlılıq meyarları üzrə sahələr
- Prozorro analitikası modulu və istifadəçilər üçün təlim videosu
- Hökumət təşkilatları, KOBM-lar, idarəetmə agentlikləri üçün təlim

Eko-etiketləmə

- i) Mebel, döşəmə materialları və digər ağac materialdan hazırlanmış məhsullar, eləcə də ii) polimer məhsullarının həyat dövriyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün eko-etiketləmə standartları
- Yuyucu vasitələr və boya materialları üçün Yaşıl Durna eko-etiketi (I növ) üzrə yenilənmiş eko-etiketləmə standartları

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

AZƏRBAYCANDA nailiyyət üçün hazırlanmış fəaliyyət planı

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Satınalma prosesinə dayanıqlılıq meyarlarının daxil edilməsi üçün siyasətin, qanuni, tənzimləyici və təşkilati boşluqların qiymətləndirilməsi və onların aradan qaldırma yolları ilə bağlı tövsiyələrin verilməsi:

- **Vəziyyətin qiymətləndirilməsi:** strategiyalar, siyasət sənədləri və təşkilati çərçivə; siyasət və təşkilati səviyyədə boşluqların müəyyən edilməsi və tövsiyələr; əsas məhsullar və bazarın hazırlıq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi
- **Hüquqi baxış:** hüquqi və tənzimləyici çərçivə; qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi üçün tövsiyələr

Eko-etiketləmə sistemi üzrə

qiymətləndirmə, eləcə də Azərbaycanda eko-etiketləmənin inkişafı və təşviqi üzrə tövsiyələr:

- **Eko-etiketləmə sistemi** və bazarda beynəlxalq etiketlərin əlçatanlığı
- **Hüquqi baxış:** eko-etiketləmə ilə bağlı mətnlər milli qanunvericilikdə öz əksini necə tapır

Action implemented by:

Action funded by
the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Diqqətinizə görə təşəkkür edirik!

Lesya Nikolayeva
lesya.nikolayeva@un.org

Action implemented by:

